

127 af því hafi verið matbjörg, og hefur þessu ekki verið mótmælt, eins og það og er ját-
15. okt. að af hinni áfrýjandi hreppsnefnd, að engin tilsjón hafi farið fram hjá styrkþiggjanda og yfir höfuð ekkert verið gjört af hálfu hreppsnefndarinnar til að rannsaka efnahag hans, áður en lánið var veitt.

Út af þessu skal yður hjer með þjónustusamlega tjáð, að þegar af þeirri á-
stæðu, að styrkþiggjanda var ekki brýn nauðsyn á styrk til lífsviðurværis sjer eða sín-
um, og samþykki framfærslusveitar hans hafði ekki verið fengið til þeirrar styrkveiting-
ar, er miðaði að því að tryggja ábúðarrjett hans eða hjálpa honum til að bæta húsa-
kynni á leigujörð sinni og fá betri áhöld til atvinnu sinnar, getur styrkveiting sú, sem
að framan ræðir um, með engu móti talizt löglegur sveitarstyrkur, og er því óparft að
rannsaka, að hve miklu leyti Jón Benidiktsson hefur beiðzt styrksins sem sveitarstyrks,
eða hvort lánið hefur verið honum framboðið af oddvita hreppsnefndarinnar, sem var
innheimtumaður að eptirgjaldinu af ábýlisjörð hans, og eins hefur það enga þýðingu
fyrir úrslit málsins, hvort lánið hefur verið veitt 1884 eða 1885, sem virðist óvist.

Samkvæmt þessu verð jeg að vera amtinu samdóma um, að með því að Jón
Benidiktsson á Skipanesi hefur áunnið sjer framfærslurjett í Leirár- og Melahreppi með
því að dvelja þar samfleytt lengur en 10 ár, án þess að hafa þegið þar löglega veittan
sveitarstyrk, þá verði Hraunhreppur ekki skyldaður til að endurgjalda Leirár- og Mela-
hreppi neitt af þeim 60 kr. 25 a., sem oddvitinn í þeim hreppi ljet Jón Benidiktsson
fá úr sveitarsjóði, og skal því úrskurður amtsins í máli þessu að öllu leyti óraskaður
standa.

128 Brjef landshöfðingja til biskups um borgun fyrir þjónustu þóroddsstaða-
15. okt. prestakalls. — Með þóknanlegu brjefi, dags. 23. f. m., hafið þjer, herra biskup, sent
mjer erindi nokkurt frá prestinum á Húsavík, síra Jóni Arasyni, þar sem hann skýrir
frá, að söfnuðurinn í þóroddstaðasókn hafi samið við sig um að gegna prestspjónustu í
nefndri sókn yfirstandandi fardagaár, verði brauðið óveitt svo lengi, og að hlutadeigandi
prófastur hafi eptir ósk safnaðarins skipað sig til að gegna sókninni; spyrst hann fyrir
um, hvort honum beri þá ekki sem þjónandi presti að fá part af uppbót prestakallsins
úr landssjóði fyrir utan það kaup, sem söfnuðurinn hafi lofað að greiða honum fyrir
messur af tekjum sóknarinnar, eða hvort söfnuðurinn hafi rjett til að fá uppbótina í
sínar hendur. Um erindi þetta hafið þjer látið í ljósi, að þar sem prófasturinn hafi
skipað fyrirspyrjandann til að þjóna hinni prestslausu þóroddsstaðasókn á yfirstandandi
fardagaári, meðan prestur ekki kemur til brauðsins, leiði þar af, að fyrirspyrjanda beri
allar tekjur af sókninni, auk tiltölulegs hluta af öðrum tekjum brauðsins, þar á meðal
uppbótinni, með þeirri einu takmörkun, sem leitt getur af veitingu brauðsins á þessu
fardagaári, samkv. tilsk. 3. febr. 1836 IV. Samning sóknarmanna við prestinn um til-
tekið kaup fyrir þjónustuna, svarandi til einhvers hluta af tekjunum, tjáið þjer mark-
leysu eina, nema að svo miklu leyti sem prestinum sje frjálst að gefa eptir meira eða
minna af tekjum sínum, ef hann vilji, og að öðru leyti teljið þjer það algjörðan mis-
skilning, að söfnuðurinn hafi nokkra heimild til að innheimta í sínar hendur nokkurn
hluta af tekjunum, hvort heldur uppbótinni eða öðru, til þess að skammta síðan hinum
þjónandi prestí þar af eptir sinni velpóknun;

Út af þessu skal yður hjer með þjónustusamlega tjáð til þóknanlegrar leiðbein-
ingar og birtingar fyrir hlutadeiganda, að jeg er samdóma því sem þjer þannig hafið
fram tekið, og að fyrirspurn hans beri því að svara samkvæmt því. 128
15. okt.

Brjef landshöfðingja til amtmannsins í suðuramtinu og vesturamtinu um
sveitfesti þurfalings — Með þóknanlegu brjefi dags. 24. f. m. hefur amtið sent mjer
erindi hreppsnefndarinnar í Nesjahreppi í Austur-Skaptafellssýslu, dags. 12. marz þ. á.
þar sem hún áfrýjar til mín amtsúrskurði dags. 12. ágúst f. á., er kveður svo á, að
Brynjólfur nokkur Jónsson á Stóruhálag, sem nýlega hefur fengið styrk af nefndum
hreppi, er ekki hefur verið endurgoldinn, skuli teljast þar sveitlægur, og fylgdi sömu-
leiðis brjefi yðar umsögn hreppsnefndarinnar í fæðingarhreppi þurfamannsins, Bæjar-
hreppi í sömu sýslu, um áfrýjunarskjalið, og önnur skjöl, er að máli þessu lúta. Fer
hreppsnefndin í Nesjahreppi fram á, að tjeður amtsúrskurður, sum er byggður á því,
að Brynjólfur Jónsson hafi dvalið löglegri sveitfestisdvöl í hreppnum frá árinu 1874 og
til þess er hann 1889 fekk styrk þann, sem sveitfestismál þetta er af risið, verði úr
gildi felldur af þeim ástæðum, að sveitfestisdvöl Brynjólfs hafi slitnað við það, að hann
hafi vorið 1883 fengið 20 króna lán úr sveitarsjóði, og auk þess verðið í ólöglegri hús-
mennsku í hreppnum árin 1881 og 1882.

Eins og tekið er fram í úrskurði amtsins er hið umgetna 20 kr. lán, sem var
veitt Brynjólfi á 9. sveitfestisári, til þess að hann gæti fest kaup á kú, er hann þarfn-
aðist, og sem endurborgað var árið eptir, veitt án þess að nein tilsjón færi fram hjá
honum áður, eða sannað væri með öðru móti, að hann hefði bráða þörf fyrir styrkinn,
og slík sönnun hefur ekki komið fram síðar, heldur hefur þurfamaðurinn þvert á móti
borið fyrir rjetti, að hann þá í bráðina hefði getað komizt af án styrks. Að vísu má
telja það upplýst, að hann hafi verið efnaltill og þarfnast þess að fá kú til þess að
geta komizt af síðar, án þess að fella skepnur sínar, þótt hann væri þá ekki bjargprota
í svipinn, en lán úr sveitarsjóði til þurfamanns til þess að auka bústofn hans verður
venjulega ekki skoðað sem löglegur sveitarstyrkur, og sjerstaklega ekki þegar þurfamað-
urinn er sveitlægur í öðrum hreppi en dvalarhreppnum, nema framfærsluhreppurinn
hafi beiðzt eptir eða samþykkt að lánið sje veitt, og eins og áður segir var þörf Brynj-
ólfs ekki svo bráð, að ekki hefði verið innan handar fyrir hann sjálfan eða hreppsnefnd
Nesjahrepps fyrir hans hönd að leita lánsins eða styrksins til framfærsluhreppsins sem
þá var, Bæjarhrepps, sem er nágrennahreppur við Nesjahrepp. Jeg verð þannig að vera
amtinu samdóma um það, að lánveitingin 1883 hafi ekki verið löglegur sveitarstyrkur
er hafi getað orðið til þess, að slíta sveitfestisdvöl Brynjólfs í Nesjahreppi.

Að því er þvínæst snertir dvöl Brynjólfs árin 1881 og 1882 á Stóruhálag, þar
sem hann áður hafði verið vinnumaður, frá því er hann kvæntist dóttur bóndans þar,
þangað til tengdafadir hans bætti að búa 1883, sýnir skýrsla sú, sem hann hefur gefið
um kjör þau, sem hann hafði hjá tengdaföður sínum, að hann hefur haft öll ábúðaraf-
not til móts við tengdaföður sinn af jarðarparti hans; að vísu er það ekki sannað, að
hann hafi haft formlega byggingu fyrir þeim parti er hann notaði, fyrir en 1883, en á
hinn bóginn eru ekki fram komnar nægilegar upplýsingar því til sönnunar, að hann